

內觀雜誌第 70 期【2010 年 1 月】

內觀雜誌第 70 期

【本期重點】轉法輪經、燃燒經、無我相經（巴泰英漢）對照。

第 70 期內容：

- (1) 轉法輪經（巴泰英漢）對照
- (2) 燃燒經（巴泰英漢）對照
- (3) 無我相經（巴泰英漢）對照

巴: **Dhammacakkappavattanasutta**

泰: **ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร(ปฐมเทศนา)**

英: **The Discourse on Setting the Wheel of Dhamma in Motion**

漢: **轉法輪經**

1. 巴: **Ekam samayaṃ bhagavā bārāṇasiyaṃ viharati isipatane migadāye. Tatra kho bhagavā pañcavaggiye bhikkhū āmantesi—**
泰: (สมัยหนึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้าเสด็จประทับอยู่ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวันใกล้เมืองพาราณสี)¹

ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งกะพระปัญจวัคคีย์ว่า

英: **I have heard that on one occasion the Blessed One was staying at Varanasi in the Game Refuge at Isipatana. There he addressed the group of five monks:**

漢: 如是我聞：一時世尊在波羅奈仙人墜處的鹿野苑。在那裏，他對五比丘說：
(註：五比丘是憍陳如 Kondañña、跋提 Bhañṭiya、衛跋 Vappa、摩訶那摩 Mahānāma、阿說示 Assaji)

2. 巴: **"Dveme, bhikkhave, antā pabbajitena na sevitabbā.**

泰: **ดูกรภิกษุทั้งหลาย ที่สุดสองอย่างนี้อันบรรพชิตไม่ควรเสพ คือ**

英: **"There are these two extremes that are not to be indulged in by one who has gone forth —**

漢: 比丘們！有此兩邊，修行者不可耽著其中：

3. 巴: **Katame dve? Yo cāyaṃ kāmesu kāmasukhallikānuyogo hīno gammo pothujjaniko anariyo anattasamhito,**

泰: **การประกอบตนให้พัวพันด้วยกามสุขในกามทั้งหลาย เป็นธรรมอันเลว เป็นของชาวบ้าน**

เป็นของปุถุชน ไม่ใช่ของพระอริยะ ไม่ประกอบด้วยประโยชน์ ๑

英: **That which is devoted to sensual pleasure in sensual objects: base, vulgar, common, ignoble, unprofitable;**

漢: 一是沉迷於感官的享樂：這是下劣、卑賤、凡俗、非聖、無益的。

4. 巴: **yo cāyaṃ attakilamathānuyogo dukkho anariyo anattasamhito.**

泰: **การประกอบความเหน็ดเหนื่อยแค้น เป็นความลำบาก ไม่ใช่ของพระอริยะ ไม่ประกอบด้วยประโยชน์ ๑**

英: **and that which is devoted to self-affliction: painful, ignoble, unprofitable.**

漢: 另一是折磨自己的苦行：這是痛苦、非聖、無益的。

5. 巴: **Ete kho, bhikkhave, ubho ante anupagamma majjhimā paṭipadā tathāgatena abhisambuddhā cakkhukaraṇī ñāṇakaraṇī upasamāya**

¹ แปลภาษาไทยไม่มีประโยคนี แต่ในบาลีมี

abhiññāya sambodhāya nibbānāya saṃvattati.

泰: ดุกรภิกษุทั้งหลาย ปฏิปทาสายกลาง ไม่เข้าไปใกล้ที่สุดสองอย่างนั้น
นั้นตถาคตได้ตรัสรู้แล้วด้วยปัญญาอันยิ่ง ทำดวงตาให้เกิด ทำญาณให้เกิด
ยอมเป็นไปเพื่อความสงบเพื่อความรู้อยิ่ง เพื่อความตรัสรู้ เพื่อนิพพาน

英: **Avoiding both of these extremes, the middle way realized by the
Tathagata — producing vision, producing knowledge — leads to calm,
to direct knowledge, to self-awakening, to Unbinding.**

漢: 比丘們！避此兩邊，如來體證中道——眼生 (cakkhukaraṇī)、智生
(ñāṇakaraṇī)——導致寂靜 (upasamāya)、增上智 (abhiññāya)、正
覺 (sambodhāya)、涅槃。

**6. 巴: Katamā ca sā, bhikkhave, majjhimā paṭipadā tathāgatena
abhisambuddhā cakkhukaraṇī ñāṇakaraṇī upasamāya abhiññāya
sambodhāya nibbānāya saṃvattati?**

泰: ดุกรภิกษุทั้งหลาย ก็ปฏิปทาสายกลางที่ตถาคตได้ตรัสรู้แล้วด้วยปัญญาอันยิ่ง
ทำดวงตาให้เกิด ทำญาณให้เกิด ย่อมเป็นไปเพื่อความสงบ เพื่อความรู้อยิ่ง
เพื่อความตรัสรู้ เพื่อนิพพาน นั้น เป็นไหน?

英: **And what is the middle way realized by the Tathagata that —
producing vision, producing knowledge — leads to calm, to direct
knowledge, to self-awakening, to Unbinding?**

漢: 比丘們！什麼是如來體證中道——眼生、智生——導致寂靜、增上智、正覺、
涅槃？

**7. 巴: Ayameva ariyo aṭṭhaṅgiko maggo, seyyathidaṃ— sammādiṭṭhi
sammāsaṅkappo sammāvācā sammākammanto sammāājivo
sammāvāyāmo sammāsati sammāsamādhi.**

泰: ปฏิปทาสายกลางนั้น ได้แก่อริยมรรค มีองค์ ๘ นี้แหละ คือปัญญาอันเห็นชอบ ๑
ความดำริชอบ ๑ เจรจาชอบ ๑ การงานชอบ ๑ เลี้ยงชีวิตชอบ ๑ พยายามชอบ ๑
ระลึกชอบ ๑ ตั้งจิตชอบ ๑

英: **Precisely this Noble Eightfold Path: right view, right resolve, right
speech, right action, right livelihood, right effort, right mindfulness,
right concentration.**

漢: 就是八聖道：正見、正思維、正語、正業、正命、正精進、正念、正定。

**8. 巴: Ayaṃ kho sā, bhikkhave, majjhimā paṭipadā tathāgatena
abhisambuddhā cakkhukaraṇī ñāṇakaraṇī upasamāya abhiññāya
sambodhāya nibbānāya saṃvattati.**

泰: ดุกรภิกษุทั้งหลาย นี้แลคือปฏิปทาสายกลางนั้น ที่ตถาคตได้ตรัสรู้แล้วด้วย
ปัญญาอันยิ่ง ทำดวงตาให้เกิด ทำญาณให้เกิด ย่อมเป็นไปเพื่อความสงบ
เพื่อความรู้อยิ่ง เพื่อความตรัสรู้ เพื่อนิพพาน.

英: **This is the middle way realized by the Tathagata that — producing
vision, producing knowledge — leads to calm, to direct knowledge, to
self-awakening, to Unbinding.**

漢: 比丘們！這就是如來體證中道——眼生、智生——導致寂靜、增上智、正覺、
涅槃。

9a. 巴: Idam kho pana, bhikkhave, dukkham ariyasaccam—

泰: ดุรภิกขุทั้งหลาย ขอนี้แลเป็นทุกขอริยสัจ คือ

英: Now this, monks, is the noble truth of stress:

漢: 比丘們！這是苦聖諦：

9b. 巴: jātipi dukkhā, jarāpi dukkhā, byādhipi dukkho, maraṇampi dukkham,

泰: ความเกิดก็เป็นทุกข์ ความแก่ก็เป็นทุกข์ ความเจ็บไข้ก็เป็นทุกข์ ความตายก็เป็นทุกข์

英: Birth is stressful, aging is stressful, death is stressful, (pali= Birth is suffering, aging is suffering, sickness is suffering, death is suffering)

漢: 生苦、老苦、病苦、死苦，

9c. 巴: appiyehi sampayogo dukkho, piyehi vippayogo dukkho, yampiccham na labhati tampi dukkham—

泰: ความประจวบด้วยสิ่งที่ไม่เป็นที่รักก็เป็นทุกข์

ความพลัดพรากจากสิ่งเป็นที่รักก็เป็นทุกข์

ปรารถนาสิ่งใดไม่ได้สิ่งนั้นก็ทุกข์

英: Association with things disliked is stressful, separation from things liked is stressful, not getting what one wants is stressful,

漢: 怨憎會苦、愛別離苦、求不得苦，

9d. 巴: saṃkhittena pañcupādānakkhandhā dukkhā.

泰: โดยย่อ อุปาทานขันธ์ ๕ เป็นทุกข์

英: In short, the five clinging-aggregates are stressful.

漢: 略攝一切五取蘊苦。

10a. 巴: Idam kho pana, bhikkhave, dukkhasamudayaṃ ariyasaccam—

泰: ดุรภิกขุทั้งหลาย ขอนี้แลเป็นทุกขสมุทัยอริยสัจ คือ

英: And this, monks, is the noble truth of the origination of stress:

漢: 比丘們！這是苦的集聖諦：

10b. 巴: yāyaṃ taṇhā ponobbhavikā nandirāgasahagatā tatratatrābhinandinī, seyyathidaṃ—kāmatāṇhā, bhavataṇhā, vibhavataṇhā.

泰: ตัณหาอันทำให้เกิดอีกประกอบด้วยความกำหนัดด้วยอำนาจความเพลินมีปกติเพลิดเพลิน ในอารมณ์นั้นๆ คือ กามตัณหา ภวตัณหา วิภวตัณหา.

英: the craving that makes for further becoming — accompanied by passion & delight, relishing now here & now there — i.e., craving for sensual pleasure, craving for becoming, craving for no-becoming.

漢: 此愛能引導再生，伴有喜、貪，隨處歡喜的愛，即：欲愛、有愛、無有愛。

11a. 巴: Idam kho pana, bhikkhave, dukkhanirodham ariyasaccam—

泰: ดุรภิกขุทั้งหลาย ขอนี้แลเป็นทุกขนิโรธอริยสัจ คือ

英: And this, monks, is the noble truth of the cessation of stress:

漢: 比丘們！這是苦的滅聖諦：

11b. 巴: yo tassāyeva taṇhāya asesavirāganirodho cāgo paṭinissaggo mutti anālayo.

泰: ดัถหนานั้นแลดับ โดยไม่เหลือด้วยมรรคคือวิราคะ สละ สละคืน ปล่อยไป
ไม่พัวพัน

英: **the remainderless fading & cessation, renunciation, relinquishment, release, & letting go of that very craving.**

漢: 對愛的無餘離欲、滅盡、捨離、棄捨、解脫、無著 (anālayo) 。

12a. 巴: Idam kho pana, bhikkhave, dukkhanirodhagāminī paṭipadā ariyasaccaṃ—

泰: ดุกรักษะทั้งหลาย ข้อนี้แลเป็นทุกขนิโรธคามินีปฏิปทาอริยสัจ คือ

英: **And this, monks, is the noble truth of the way of practice leading to the cessation of stress:**

漢: 比丘們！這是導致苦滅的道聖諦：

12b. 巴: ayameva ariyo aṭṭhaṅgiko maggo, seyyathidaṃ— sammādiṭṭhi...pe...sammāsamādhī.

泰: อริยมรรคมีองค์ ๘ นี้แหละ คือ ปัญญาเห็นชอบ ๑ ... ตั้งจิตชอบ ๑.

英: **precisely this Noble Eightfold Path — right view, right resolve, right speech, right action, right livelihood, right effort, right mindfulness, right concentration.**

漢: 就是八聖道——正見、正思維、正語、正業、正命、正精進、正念、正定。

13a. 巴: 'Idam dukkham ariyasaccan'ti me, bhikkhave, pubbe ananussutesu dhammesu cakkhum udapādi, ñāṇam udapādi, paññā udapādi, vijjā udapādi, āloko udapādi.

泰: ดุกรักษะทั้งหลาย ดวงตา ญาณ ปัญญา วิทยา แสงสว่าง ได้เกิดขึ้นแล้วแก่เรา ในธรรมทั้งหลาย ที่เราไม่เคยฟังมาก่อนว่า นี้ทุกขอริยสัจ.

英: **Vision arose, insight arose, discernment arose, knowledge arose, illumination arose within me with regard to things never heard before: 'This is the noble truth of stress.'**

漢: 比丘們！我對前所未聞的法，眼生 (cakkhum udapādi)、智生 (ñāṇam udapādi)、慧生 (paññā udapādi)、明生 (vijjā udapādi)、光明生 (āloko udapādi)：『這是苦聖諦』。

13b. 巴: 'Taṃ kho panidaṃ dukkham ariyasaccaṃ pariññeyyan'ti me, bhikkhave, pubbe...pe...udapādi.

泰: ดุกรักษะทั้งหลาย ดวงตา ญาณ ปัญญา วิทยา แสงสว่าง ได้เกิดขึ้นแล้วแก่เรา ในธรรมทั้งหลายที่เราไม่เคยฟังมาก่อนว่า ทุกขอริยสัจนี้นั้นแล ควรกำหนดรู้.

英: **Vision arose, insight arose, discernment arose, knowledge arose, illumination arose within me with regard to things never heard before: 'This noble truth of stress is to be comprehended.'**

漢: 比丘們！我對前所未聞的法，眼生、智生、慧生、明生、光明生：『苦聖諦應遍知』。

13c. 巴: 'Taṃ kho panidaṃ dukkhaṃ ariyasaccaṃ pariññātan'ti me, bhikkhave, pubbe ananussutesu dhammesu cakkhuṃ udapādi, ñāṇaṃ udapādi, paññā udapādi, vijjā udapādi, āloko udapādi.

泰: ดุกรักษทั้งหลาย ดวงตา ญาณ ปัญญา วิทยา แสงสว่าง ได้เกิดขึ้นแล้วแก่เรา ในธรรมทั้งหลายที่เราไม่เคยฟังมาก่อนว่า ทุกขอรียสัจนี้มันแล เราก็ได้กำหนดรู้แล้ว.

英: Vision arose, insight arose, discernment arose, knowledge arose, illumination arose within me with regard to things never heard before: 'This noble truth of stress has been comprehended.'

漢: 比丘們！我對前所聞的法，眼生、智生、慧生、明生、光明生：『苦聖諦已遍知』。

14a. 巴: 'Idaṃ dukkhasamudayaṃ ariyasaccaṃ'ti me, bhikkhave, pubbe ananussutesu dhammesu cakkhuṃ udapādi, ñāṇaṃ udapādi, paññā udapādi, vijjā udapādi, āloko udapādi.

泰: ดุกรักษทั้งหลาย ดวงตา ญาณ ปัญญา วิทยา แสงสว่าง ได้เกิดขึ้นแล้วแก่เรา ในธรรมทั้งหลาย ที่เราไม่เคยฟังมาก่อนว่า นี้ทุกขสมุทัยอรียสัจ

英: Vision arose, insight arose, discernment arose, knowledge arose, illumination arose within me with regard to things never heard before: 'This is the noble truth of the origination of stress.'

漢: 比丘們！我對前所聞的法，眼生、智生、慧生、明生、光明生：『這是苦的集聖諦』。

14b. 巴: 'Taṃ kho panidaṃ dukkhasamudayaṃ ariyasaccaṃ pahātabban'ti me, bhikkhave, pubbe...pe...udapādi.

泰: ดุกรักษทั้งหลาย ดวงตา ญาณ ปัญญา วิทยา แสงสว่าง ได้เกิดขึ้นแล้วแก่เรา ในธรรมทั้งหลายที่เราไม่เคยฟังมาก่อนว่า ทุกขสมุทัยอรียสัจนี้มันแล ควรละเสีย.

英: Vision arose, insight arose, discernment arose, knowledge arose, illumination arose within me with regard to things never heard before: 'This noble truth of the origination of stress is to be abandoned.'

漢: 比丘們！我對前所聞的法，眼生、智生、慧生、明生、光明生：『苦的集聖諦應永斷』。

14c. 巴: 'Taṃ kho panidaṃ dukkhasamudayaṃ ariyasaccaṃ pahīnan'ti me, bhikkhave, pubbe ananussutesu dhammesu cakkhuṃ udapādi, ñāṇaṃ udapādi, paññā udapādi, vijjā udapādi, āloko udapādi.

泰: ดุกรักษทั้งหลาย ดวงตา ญาณ ปัญญา วิทยา แสงสว่าง ได้เกิดขึ้นแล้วแก่เรา ในธรรมทั้งหลายที่เราไม่เคยฟังมาก่อนว่า ทุกขสมุทัยอรียสัจนี้มันแล เราได้ละแล้ว

英: Vision arose, insight arose, discernment arose, knowledge arose, illumination arose within me with regard to things never heard before: 'This noble truth of the origination of stress has been abandoned.'

漢: 比丘們！我對前所聞的法，眼生、智生、慧生、明生、光明生：『苦的集聖諦已永斷』。

15a. 巴: 'Idaṃ dukkhanirodhaṃ ariyasaccan'ti me, bhikkhave, pubbe ananussutesu dhammesu cakkhuṃ udapādi, ñāṇaṃ udapādi, paññā udapādi, vijjā udapādi, āloko udapādi.

泰: ดุกรภิกษุทั้งหลาย ดวงตา ญาณ ปัญญา วิทยา แสงสว่าง ได้เกิดขึ้นแล้วแก่เรา ในธรรมทั้งหลายที่เราไม่เคยฟังมาก่อนว่า นี้ทุกขนิโรธอริยสัจ.

英: **Vision arose, insight arose, discernment arose, knowledge arose, illumination arose within me with regard to things never heard before: 'This is the noble truth of the cessation of stress.'**

漢:比丘們！我對前所未聞的法，眼生、智生、慧生、明生、光明生：『這是苦的滅聖諦』。

15b. 巴: 'Taṃ kho panidaṃ dukkhanirodhaṃ ariyasaccam sacchikātabban'ti me, bhikkhave, pubbe...pe...udapādi.

泰: ดุกรภิกษุทั้งหลาย ดวงตา ญาณ ปัญญา วิทยา แสงสว่าง ได้เกิดขึ้นแล้วแก่เรา ในธรรมทั้งหลายที่เราไม่เคยฟังมาก่อนว่า ทุกขนิโรธอริยสัจนี้นั้นแล ควรทำให้แจ้ง.

英: **Vision arose, insight arose, discernment arose, knowledge arose, illumination arose within me with regard to things never heard before: 'This noble truth of the cessation of stress is to be directly experienced.'**

漢:比丘們！我對前所未聞的法，眼生、智生、慧生、明生、光明生：『苦的滅聖諦應作證』。

15c. 巴: 'Taṃ kho panidaṃ dukkhanirodhaṃ ariyasaccam sacchikatan'ti me, bhikkhave, pubbe ananussutesu dhammesu cakkhuṃ udapādi, ñāṇaṃ udapādi, paññā udapādi, vijjā udapādi, āloko udapādi.

泰: ดุกรภิกษุทั้งหลาย ดวงตา ญาณ ปัญญา วิทยา แสงสว่าง ได้เกิดขึ้นแล้วแก่เรา ในธรรมทั้งหลายที่เราไม่เคยฟังมาก่อนว่า ทุกขนิโรธอริยสัจนี้นั้นแล เราทำให้แจ้งแล้ว.

英: **Vision arose, insight arose, discernment arose, knowledge arose, illumination arose within me with regard to things never heard before: 'This noble truth of the cessation of stress has been directly experienced.'**

漢:比丘們！我對前所未聞的法，眼生、智生、慧生、明生、光明生：『苦的滅聖諦已作證』。

16a. 巴: 'Idaṃ dukkhanirodhagāminī paṭipadā ariyasaccan'ti me, bhikkhave, pubbe ananussutesu dhammesu cakkhuṃ udapādi, ñāṇaṃ udapādi, paññā udapādi, vijjā udapādi, āloko udapādi.

泰: ดุกรภิกษุทั้งหลาย ดวงตา ญาณ ปัญญา วิทยา แสงสว่าง ได้เกิดขึ้นแล้วแก่เรา ในธรรมทั้งหลายที่เราไม่เคยฟังมาก่อนว่า นี้ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทาอริยสัจ.

英: **Vision arose, insight arose, discernment arose, knowledge arose, illumination arose within me with regard to things never heard before: 'This is the noble truth of the way of practice leading to the cessation of stress.'**

漢:比丘們！我對前所未聞的法，眼生、智生、慧生、明生、光明生：『這是導致苦滅的道聖諦』。

16b. 巴: 'Taṃ kho panidaṃ dukkhanirodhagāminī paṭipadā ariyasaccaṃ bhāvetabban'ti me, bhikkhave, pubbe...pe...udapādi.

泰: ดุกรภิกษุทั้งหลาย ดวงตา ญาณ ปัญญา วิทยา แสงสว่าง ได้เกิดขึ้นแล้วแก่เรา ในธรรมทั้งหลายที่เราไม่เคยฟังมาก่อนว่า ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทาอริยสัจนี้นั้นแลควรให้เจริญ.

英: **Vision arose, insight arose, discernment arose, knowledge arose, illumination arose within me with regard to things never heard before: 'This noble truth of the way of practice leading to the cessation of stress is to be developed.'**

漢:比丘們！我對前所未聞的法，眼生、智生、慧生、明生、光明生：『導致苦滅的道聖諦應修習』。

16c. 巴: 'Taṃ kho panidaṃ dukkhanirodhagāminī paṭipadā ariyasaccaṃ bhāvitan'ti me, bhikkhave, pubbe ananussutesu dhammesu cakkhuṃ udapādi, ñāṇaṃ udapādi, paññā udapādi, vijjā udapādi, āloko udapādi.

泰: ดุกรภิกษุทั้งหลาย ดวงตา ญาณ ปัญญา วิทยา แสงสว่าง ได้เกิดขึ้นแล้วแก่เรา ในธรรมทั้งหลายที่เราไม่เคยฟังมาก่อนว่า ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทาอริยสัจนี้นั้นแลเราให้เจริญแล้ว.

英: **Vision arose, insight arose, discernment arose, knowledge arose, illumination arose within me with regard to things never heard before: 'This noble truth of the way of practice leading to the cessation of stress has been developed.'**

漢:比丘們！我對前所未聞的法，眼生、智生、慧生、明生、光明生：『導致苦滅的道聖諦已修習』。

17a. 巴: Yāvakīvañca me, bhikkhave, imesu catūsu ariyasaccesu evaṃ tiparivaṭṭaṃ dvādasākāraṃ yathābhūtaṃ ñāṇadassanaṃ na suvisuddhaṃ ahosi, neva tāvāhaṃ, bhikkhave, sadevake loke samārake sabrahmake sassamaṇabrāhmaṇiyā pajāya sadevamanussāya `anuttaraṃ sammāsambodhiṃ abhisambuddho'ti paccaññāsim.

泰: (ญาณทัสสนะ มีรอบ ๓ มีอาการ ๑๒)

ดุกรภิกษุทั้งหลาย ปัญญาอันรู้เห็นตามเป็นจริง ของเราในอริยสัจ ๔ นี้ มีรอบ ๓ มีอาการ ๑๒ อย่างนี้ ยังไม่หมดจดดีแล้ว เพียงใด ดุกรภิกษุทั้งหลาย เรายังยืนยันไม่ได้ว่าเป็นผู้ตรัสรู้สัมมาสัมโพธิญาณ อันยอดเยี่ยมในโลก พร้อมทั้งเทวโลก มารโลก พรหมโลก ในหมู่สัตว์ พร้อมทั้งสมณะ พราหมณ์ เทวดาและมนุษย์ เพียงนั้น.

英: **And, monks, as long as this knowledge & vision of mine — with its three rounds & twelve permutations concerning these four noble truths as they actually are — was not pure, I did not claim to have directly awakened to the right self-awakening unexcelled in the cosmos with its deities, Maras, & Brahmas, with its contemplatives &**

priests, its royalty & common people.

漢:比丘們！只要我對此四聖諦之三轉十二相的如實知見尚不純淨，比丘們！在諸天魔、梵、沙門婆羅門、剎利、天人眾的世界中，我不宣稱已證得無上圓滿正覺。

17b. 巴: Yato ca kho me, bhikkhave, imesu catūsu ariyasaccesu evaṃ tiparivaṭṭaṃ dvādasākāraṃ yathābhūtaṃ ñāṇadassanaṃ suvisuddhaṃ ahosi, athāhaṃ, bhikkhave, sadevake loke samārake sabrahmade sassamaṇabrāhmaṇiyā pajāya sadevamanussāya 'anuttaraṃ sammāsambodhiṃ abhisambuddho'ti paccaññāsim.

泰: ดุกรภิกษุทั้งหลาย ก็เมื่อใดแล ปัญญาอันรู้เห็นตามเป็นจริงของเรา ในอริยสัจ ๔ นี้ มีรอบ ๓ มีอาการ ๑๒ อย่างนี้ หมดจดดีแล้ว ดุกรภิกษุทั้งหลาย เมื่อนั้น เราจึง ยืนยันได้ว่า เป็นผู้ตรัสรู้สัมมาสัมโพธิญาณ อันยอดเยี่ยมในโลก พร้อมทั้ง เทวโลก มารโลก พรหมโลกในหมู่สัตว์ พร้อมทั้งสมณะ พราหมณ์ เทวดาและมนุษย์.

英: **But as soon as this knowledge & vision of mine — with its three rounds & twelve permutations concerning these four noble truths as they actually are — was truly pure, then I did claim to have directly awakened to the right self-awakening unexcelled in the cosmos with its deities, Maras, & Brahmas, with its contemplatives & priests, its royalty & commonfolk.**

漢:然而，一旦我對此四聖諦之三轉十二相的如實知見真正純淨，比丘們！在諸天魔、梵、沙門婆羅門、剎利、天人眾的世界中，我宣稱已證得無上圓滿正覺。

18. 巴: Nāṇaṅca pana me dassanaṃ udapādi — 'akuppā me vimutti, ayamantimā jāti, natthi dāni punabbhavo'ti.

泰: หนึ่ง ปัญญาอันรู้เห็นได้เกิดขึ้นแล้วแก่เราว่า ความพ้นวิเศษของเราไม่ กลับกำเริบชาตินี้เป็นที่สุด กภพใหม่ไม่มีต่อไป.

英: **The knowledge & vision arose in me: 'My release is unshakable. This is the last birth. There is now no further becoming.'**

漢:我內心生起智與見：『我的解脫是不可動搖的。這是我的最後一生，不再有未來的投生（不受後有）。』

19. 巴: Idamavoca bhagavā. Attamanā pañcavaggiyā bhikkhū bhagavato bhāsitaṃ abhinandunti.

泰: ก็แลเมื่อพระผู้มีพระภาคตรัสไวยากรณภาษิตนี้อยู่

英: **That is what the Blessed One said. Gratified, the group of five monks delighted at his words.**

漢:世尊如是說已，五比丘歡喜、隨喜於世尊之所說。

20. 巴: Imasmiṅca pana veyyākaraṇasmiṃ bhaññamāne āyasmato koṇḍaññaṃ virajaṃ vītamalaṃ dhammacakkaṃ udapādi—

泰: ดวงตาเห็นธรรม ปราศจากธุลีปราศจากมลทิน ได้เกิดขึ้นแก่ท่านพระโกลนทัณณะว่า

英: **And while this explanation was being given, there arose to Ven. Kondañña the dustless, stainless Dhamma eye:**

漢:如是解說時，尊者橋陳如生起遠塵、離垢的法眼：

21. 巴: "yaṃ kiñci samudayadhammaṃ sabbaṃ taṃ nirodhadhammaṃ"ti.

泰: สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีความเกิดขึ้นเป็นธรรมดาสิ่งนั้นทั้งมวล มีความดับเป็นธรรมดา.

英: "Whatever is subject to origination is all subject to cessation."

漢: 「凡是集法，皆是滅法。」

22a. 巴: Pavattite ca pana bhagavatā dhammacakke bhummā devā saddamanussāvesuṃ—

泰: ครั้นพระผู้มีพระภาคทรงประกาศธรรมจักรให้เป็นไปแล้ว เหล่าภุมมเทวดาได้
บันลือเสียงว่า

英: Now when the Blessed One had set the Wheel of Dhamma in motion,
the earth deities cried out:

漢: 世尊如是轉法輪時，地神們大呼：

22b. 巴: "etaṃ bhagavatā bārāṇasiyaṃ isipatane migadāye anuttaraṃ dhammacakkaṃ pavattitaṃ appaṭivattiyaṃ samaṇena vā brāhmaṇena vā devena vā mārena vā brahmunā vā kenaci vā lokasmin'ti.

泰: นั้นพระธรรมจักรอันยอดเยี่ยม พระผู้มีพระภาคทรงประกาศให้เป็นไปแล้ว ณ
ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน เขตพระนครพาราณสี อันสมณะ พราหมณ์ เทวดา มาร
พรหม หรือ ใครๆ ในโลก จะปฏิวัติไม่ได้.

英: "At Varanasi, in the Game Refuge at Isipatana, the Blessed One has
set in motion the unexcelled Wheel of Dhamma that cannot be
stopped by priest or contemplative, deity, Maara, Brahma, or anyone
at all in the cosmos."

漢: 「在波羅奈仙人墜處的鹿野苑，世尊轉無上法輪，沙門婆羅門、諸天、魔梵，
或世間任何者，皆不能阻止。」

23. 巴: Bhummānaṃ devānaṃ saddaṃ sutvā cātumahārājikā devā saddamanussāvesuṃ—"etaṃ bhagavatā bārāṇasiyaṃ isipatane migadāye anuttaraṃ dhammacakkaṃ pavattitaṃ, appaṭivattiyaṃ samaṇena vā brāhmaṇena vā devena vā mārena vā brahmunā vā kenaci vā lokasmin'ti.

泰: เทวดาชั้นจาตุมหาราช ได้ยินเสียงของพวกภุมมเทวดาแล้ว ก็บันลือเสียงต่อไป.

英: On hearing the earth deities' cry, the deities of the Heaven of the
Four Kings took up the cry.

漢: 聽到地神的呼聲，四大王天們大呼...。

24. 巴: Cātumahārājikānaṃ devānaṃ saddaṃ sutvā tāvatimsā devā...pe... saddamanussāvesuṃ—

泰: เทวดาชั้นดาวดึงส์ ได้ยินเสียงของพวกเทวดาชั้นจาตุมหาราชแล้ว
ก็บันลือเสียงต่อไป.

英: On hearing the cry of the deities of the Heaven of the Four Kings,
the deities of the Heaven of the Thirty-three took up the cry.

漢: 聽到四大王天的呼聲，三十三天們大呼…。

25. 巴: ...tāvatiṃsā devā...

泰: เทวดาชั้นยามา ...

英: **On hearing the cry of the deities of the Heaven of the Thirty-three, the Yama deities took up the cry.**

漢: 聽到三十三天的呼聲，夜摩天們大呼…。

26. 巴: ...yāmā devā...

泰: เทวดาชั้นดุสิต ...

英: **On hearing the cry of the Yama deities, the Tusita deities took up the cry.**

漢: 聽到夜摩天的呼聲，兜率天們大呼…。

27. 巴: ...tusitā devā...

泰: เทวดาชั้นนิมมานรดี ...

英: **On hearing the cry of the Tusita deities, the Nimmanarati deities took up the cry.**

漢: 聽到兜率天的呼聲，化樂天們大呼…。

28. 巴: ...nimmānarati devā...

泰: เทวดาชั้นปรนิมมิตวสวัตดี ...

英: **On hearing the cry of the Nimmanarati deities, the Paranimmita-vasavatti deities took up the cry.**

漢: 聽到化樂天的呼聲，他化自在天們大呼…。

29a. 巴: ...paranimmitavasavattī devā...pe...brahmakāyikā devā...

泰: เทวดาที่นับเนื่องในหมู่พรหม ได้ยินเสียงของพวกเทวดา

ชั้นปรนิมมิตวสวัตดีแล้ว ก็ บันลือเสียงต่อไปว่านั่นพระธรรมจักรอันยอดเยี่ยม
พระผู้มีพระภาคทรงประกาศให้เป็น ไปแล้ว

英: **On hearing the cry of the Paranimmita-vasavatti deities, the deities of Brahma's retinue took up the cry:**

漢: 聽到他化自在天的呼聲，梵眾天們大呼：

29b. 巴: "etaṃ bhagavatā bārāṇasiyaṃ isipatane migadāye anuttaraṃ dhammacakkaṃ pavattitaṃ appaṭivattiyaṃ samaṇena vā brāhmaṇena vā devena vā mārena vā brahmunā vā kenaci vā lokasmin"ti.

泰: ณ ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน เขตพระนครพาราณสี อันสมณะ พรหมณ์ เทวดา มาร พรหมหรือใครๆ ในโลก จะปฏิวัติไม่ได้.

英: **"At Varanasi, in the Game Refuge at Isipatana, the Blessed One has set in motion the unexcelled Wheel of Dhamma that cannot be stopped by priest or contemplative, deity, Maara, Brahma, or anyone at all in the cosmos."**

漢: 「在波羅奈仙人墜處的鹿野苑，世尊轉無上法輪，沙門婆羅門、諸天、魔梵，或世間任何者，皆不能阻止。」

30. 巴:Itiha tena khaṇena tena layena tena muhuttēna yāva brahmalokā saddo abbhuggacchi.

泰: ชั่วขณะการครุ่นหนึ่งนั้น เสียงกระฉ่อนขึ้นไปจนถึงพรหมโลก ด้วยประการฉะนี้แล.

英: **So in that moment, that instant, the cry shot right up to the Brahma world.**

漢:如是，於那時刻、那瞬間，呼聲直達梵天界。

31. 巴: Ayañca dasasahassilokadhātu saṅkampi sampakampi sampavedhi, appamāṇo ca uḷāro obhāso loka pāturahosi atikkamma devānaṃ devānubhāvanti.

泰: ทั้งหมดนี้โลกธาตุนี้ได้หวั่นไหวสะเทือนสะท้าน ทั้งแสงสว่างอันยิ่งใหญ่ ประมาณมิได้ได้ปรากฏแล้วในโลก ล่วงเทวานุภาพของเทวดาทั้งหลาย.

英: **And this ten-thousandfold cosmos shivered & quivered & quaked, while a great, measureless radiance appeared in the cosmos, surpassing the effulgence of the deities.**

漢: 此十千世界在顫動、抖動、震動，有一道廣大、無量的光明出現在世界，勝於諸天的光輝。

32. 巴: Atha kho bhagavā imaṃ udānaṃ udānesi — “aññāsi vata bho, koṇḍañño, aññāsi vata bho, koṇḍañño”ti. Iti hidaṃ āyasmato koṇḍaññassa “aññāsikoṇḍañño”tveva nāmaṃ ahoṣīti. Paṭhamam.

泰: ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคทรงเปล่งพระอุทานว่า ท่านผู้เจริญ โภณทัณฺฑะ ได้รู้แล้วหนอ ท่านผู้เจริญ โภณทัณฺฑะ ได้รู้แล้วหนอ เพราะเหตุฉนั้น คำว่า อัญญาโภณทัณฺฑะนี้ จึงได้เป็นชื่อ ของท่านพระโภณทัณฺฑะ ด้วยประการฉะนี้.

英: **Then the Blessed One exclaimed: " Kondañña knows ! Kondañña knows ! " And that is how Ven. Kondañña acquired the name Añña-Kondañña — Kondañña who knows.**

漢:是時，世尊大聲道：「橋陳如覺悟了！橋陳如覺悟了！」故此尊者橋陳如獲得這名字：「阿若（覺悟的）橋陳如」。

◎資料說明（Data Source）：

巴：**Tipiṭaka Studies in Theravāda Buddhasāsana,**

<http://studies.worldtipitaka.org/tipitaka/14S5/12/12.2/12.2.1>

泰：

บ้นสยามรัฐ, http://www.84000.org/tipitaka/pitaka_item/sutta_line.php?B=4&A=355&pagebreak=1

英：**Thanissaro Bhikkhu,**

<http://www.accesstoinsight.org/tipitaka/sn/sn56/sn56.011.than.html>

漢：林崇安教授（Chung-An Lin）譯漢。

巴: Ādittasutta

泰: อาทิตตปริยายสูตร

英: The Fire Sermon

漢: 燃燒經

1. 巴: **Ekam samayaṃ bhagavā gayāyaṃ viharati gayāsise saddhiṃ bhikkhusahassena. Tatra kho bhagavā bhikkhū āmantesi—**

泰: ข้าพเจ้าได้สดับมาแล้วอย่างนี้สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคประทับอยู่ ณ ตำบลคยาสี่สะ ริมฝั่งแม่น้ำคยาพร้อมกับภิกษุ ๑,๐๐๐ รูป ณ ที่นั่นแล พระผู้มีพระภาคได้ตรัสกะภิกษุทั้งหลายว่า

英: **I have heard that on one occasion the Blessed One was staying in Gaya, at Gaya Head, with 1,000 monks. There he addressed the monks:**

漢: 如是我聞：一時，世尊與一千名比丘住在伽耶山的伽耶山頂。在那裏，他對比丘們說：

2. 巴: **"sabbam, bhikkhave, ādittam. Kiñca, bhikkhave, sabbam ādittam? Cakkhu, bhikkhave, ādittam, rūpā ādittā, cakkhuvīkīṇaṃ ādittam, cakkhusamphasso āditto. Yampidaṃ cakkhusamphassapaccayā uppajjati vedayitam sukham vā dukkham vā adukkhamasukham vā tampi ādittam. Kena ādittam? 'Rāgagginā, dosagginā, mohagginā ādittam, jātiyā jarāya maraṇena sokehi paridevehi dukkhehi domanassehi upāyāsehi ādittan'ti vadāmi...pe... mano āditto, dhammā ādittā, manovīkīṇaṃ ādittam, manosamphasso āditto.**

泰: ดุกรภิกษุทั้งหลาย สิ่งทั้งปวงเป็นของร้อน ดุกรภิกษุทั้งหลาย ก็สิ่งทั้งปวงเป็นของร้อน คืออะไร คือ จักขุ รูป จักขุวิญญาณ จักขุสัมผัส เป็นของร้อน แม้สุขเวทนา ทุกขเวทนา หรืออทุกขมสุขเวทนา ที่เกิดขึ้นเพราะจักขุสัมผัสเป็นปัจจัย ก็เป็นของร้อน ร้อนเพราะอะไร เรากล่าวว่า ร้อนเพราะไฟ คือ ราคะ โทสะ โมหะ ร้อนเพราะชาติ ชรา มรณะ โสกะ ปริเทวะ ทุกข์ โทมนัส และอุปายาส ฯลฯ

英: **"Monks, the All is aflame. What All is aflame? The eye is aflame. Forms are aflame. Consciousness at the eye is aflame. Contact at the eye is aflame. And whatever there is that arises in dependence on contact at the eye — experienced as pleasure, pain or neither-pleasure-nor-pain — that too is aflame. Aflame with what? Aflame with the fire of passion, the fire of aversion, the fire of delusion. Aflame, I tell you, with birth, aging & death, with sorrows, lamentations, pains, distresses, & despairs.**

漢: 比丘們！一切都在燃燒。哪一切都在燃燒？眼在燃燒，色在燃燒，眼識在燃燒，眼觸在燃燒，依賴於眼觸所生起者——樂、苦、不樂不苦受——也在燃燒。以何燃燒？以貪火燃燒、以瞋火燃燒、以癡火燃燒。我說：以生、老、死燃燒，以愁、嘆、苦、憂、惱燃燒。

3.巴: (... Sota, bhikkhave, ādittam, Satta ādittā, Sotaviññāṇam ādittam, Sotasamphasso āditto. Yampidaṃ Sotasamphassa...)

泰: (...หู เสียง โสตะวิญญาน โสตะสัมผัส ...โสตะสัมผัส...)

英: "The ear is aflame. Sounds are aflame..."

漢: 耳在燃燒，聲在燃燒……

4.巴: (...Ghāna bhikkhave, ādittam, Gandha ādittā, Ghānaviññāṇam ādittam, Ghāna samphasso āditto. Yampidaṃ Ghānasamphassa...)

泰: (...จมูก กลิ่น ขานะวิญญาน ขานะสัมผัส ...ขานะสัมผัส...)

英: "The nose is aflame. Aromas are aflame..."

漢: 鼻在燃燒，香在燃燒……

5.巴: jivhā ādittā, rasā ādittā, jivhāviññāṇam ādittam, jivhāsamphasso āditto. Yampidaṃ jivhāsamphassapaccayā uppajjati vedayitaṃ sukhaṃ vā dukkhaṃ vā adukkhamasukhaṃ vā tampi ādittam. Kena ādittam? 'Rāgagginā, dosagginā, mohagginā ādittam, jātiyā jarāya maraṇena sokehi paridevehi dukkhehi domanassehi upāyāsehi ādittan'ti vadāmi...pe...

泰: (...ลิ้น รส ขิวหาวิญญาน ขิวหาสัมผัส ...ขิวหาสัมผัส...)

英: "The tongue is aflame. Flavors are aflame..."

漢: 舌在燃燒，味在燃燒……

6.巴: (...Kāya bhikkhave, ādittam, Phoṭṭhabba ādittā, Kāyaviññāṇam ādittam, Kāya samphasso āditto. Yampidaṃ Kāyasamphassa...)

泰: (...กาย สัมผัสทางกาย กายวิญญาน กายสัมผัส ...กายสัมผัส...)

英: "The body is aflame. Tactile sensations are aflame..."

漢: 身在燃燒，所觸在燃燒……

7.巴: Yampidaṃ manosamphassapaccayā uppajjati vedayitaṃ sukhaṃ vā dukkhaṃ vā adukkhamasukhaṃ vā tampi ādittam. Kena ādittam? 'Rāgagginā, dosagginā, mohagginā ādittam, jātiyā jarāya maraṇena sokehi paridevehi dukkhehi domanassehi upāyāsehi ādittan'ti vadāmi.

泰: ใจ ธรรมารมณ์ มโนวิญญาน มโนสัมผัส เป็นของร้อน แม้สุขเวทนา ทุกขเวทนา หรืออทุกขมสุขเวทนา ที่เกิดขึ้นเพราะมโนสัมผัส เป็นปัจจัย ก็เป็นของร้อน ร้อนเพราะอะไร เรากล่าวว่า ร้อนเพราะไฟ คือ ราคะ โทสะ โมหะ ร้อนเพราะชาติ ชรา มรณะ โสกะ ปรีทเวะ ทุกข์ โทมนัสและอุปายาส

英: "The intellect is aflame. Ideas are aflame. Consciousness at the intellect is aflame. Contact at the intellect is aflame. And whatever there is that arises in dependence on contact at the intellect — experienced as pleasure, pain or neither-pleasure-nor-pain — that too is aflame. Aflame with what? Aflame with the fire of passion, the fire of aversion, the fire of delusion. Aflame, I say, with birth, aging & death, with sorrows, lamentations, pains, distresses, & despairs.

漢: 意在燃燒，法（念頭）在燃燒，意識在燃燒，意觸在燃燒，依賴於意觸所生起者——樂、苦、不樂不苦受——也在燃燒。以何燃燒？以貪火燃燒、以瞋火燃燒、以癡火燃燒。我說：以生、老、死燃燒，以愁、嘆、苦、憂、惱燃燒。

8.巴: **Evam passam, bhikkhave, sutavā ariyasāvako cakkhusmimpi nibbindati, rūpesupi nibbindati, cakkhuvīṭṭhāṇepi nibbindati, cakkhusamphassepi nibbindati, yampidaṃ cakkhusamphassapaccayā uppajjati vedayitaṃ sukhaṃ vā dukkhaṃ vā adukkhamasukhaṃ vā tasmimpi nibbindati...pe...**

泰: ดูกรภิกษุทั้งหลาย อริยสาวกผู้ได้สดับแล้ว เห็นอยู่อย่างนี้ ย่อมเบื่อหน่ายทั้งในจักขุ ทั้งในรูป ทั้งในจักขุวิญญาณ ทั้งในจักขุสัมผัส ทั้งใน สุขเวทนา ทุกขเวทนา หรือออกทุกขมสุขเวทนา ที่เกิดขึ้นเพราะจักขุสัมผัสเป็น ปัจจัย ฯลฯ ย่อมเบื่อหน่ายทั้งในใจ ทั้งในธรรมารมณ์ ทั้งในมนโณวิญญาณ ทั้ง ในมนโณสัมผัส ทั้งในสุขเวทนา ทุกขเวทนา หรือออกทุกขมสุขเวทนา ที่เกิดขึ้น เพราะมนโณสัมผัสเป็นปัจจัย เมื่อเบื่อหน่ายย่อมคลายกำหนัด เพราะคลายกำหนัด จิตย่อมหลุดพ้น เมื่อหลุดพ้นแล้ว ย่อมมีญาณหยั่งรู้ว่า หลุดพ้นแล้ว รู้ชัดว่าชาติสิ้นแล้ว พรหมจรรย์อยู่จบแล้ว กิจที่ควรทำ ทำเสร็จแล้ว กิจอื่นเพื่อความ เป็นอย่างนี้มีมิได้มี

英: "Seeing thus, the well-instructed disciple of the noble ones grows disenchanted with the eye, disenchanted with forms, disenchanted with consciousness at the eye, disenchanted with contact at the eye. And whatever there is that arises in dependence on contact at the eye, experienced as pleasure, pain or neither-pleasure-nor-pain: With that, too, he grows disenchanted.

漢: 如是見已，多聞聖弟子便厭離於眼、厭離於色、厭離眼識、厭離眼觸。厭離依賴於眼觸所生起者——樂、苦、不樂不苦受。

9.巴: (**... sotasmimpi nibbindati, saddasupi nibbindati, cakkhuvīṭṭhāṇepi nibbindati, cakkhusamphassepi nibbindati, yampidaṃ sotasamphassapaccayā ...**)

泰: (...หู ทั้งในเสียง ทั้งในโสตะวิญญาณ ทั้งในโสตะสัมผัส...โสตะสัมผัส...)

英: "He grows disenchanted with the ear..."

漢: 他厭離於耳……

10.巴: (**...ghānamimpi nibbindati, gandhasupi nibbindati, cakkhuvīṭṭhāṇepi nibbindati, cakkhusamphassepi nibbindati, yampidaṃ ghānasamphassapaccayā ...**)

泰: (...จมูกทั้งในกลิ่น ทั้งในขานะวิญญาณ ทั้งในขานะสัมผัส...ขานะสัมผัส...)

英: "He grows disenchanted with the nose..."

漢: 他厭離於鼻……

11.巴: (**...jivhāmimpi nibbindati, rasasupi nibbindati, cakkhuvīṭṭhāṇepi nibbindati, cakkhusamphassepi nibbindati, yampidaṃ jivhāsamphassapaccayā...**)

泰: (...ลิ้นทั้งในรส ทั้งในชีวหาวิญญาณ ทั้งในชีวหาสัมผัส...ชีวหาสัมผัส...)

英: "He grows disenchanted with the tongue..."

漢: 他厭離於舌……

12.巴: (...kāyamimpi nibbindati, Phoṭṭhabba supi nibbindati, cakkhuvīññāṇepi nibbindati, cakkhusamphassepi nibbindati, yampidaṃ kāyasamphassapaccayā...)

泰: (...กายทั้งในสัมผัสทางกาย ทั้งในกายวิญญาน ทั้งในกายสัมผัส...กายสัมผัส...)

英: "He grows disenchanted with the body..."

漢: 他厭離於身……

13.巴: yampidaṃ manosamphassapaccayā uppajjati vedayitaṃ sukhaṃ vā dukkhaṃ vā adukkhamasukhaṃ vā tasmimpi nibbindati.

Nibbindaṃ virajjati; virāgā vimuccati; vimuttasmiṃ vimuttamiti ñāṇaṃ hoti. 'Khīṇā jāti, vusitaṃ brahmacariyaṃ, kataṃ karaṇiyaṃ, nāparaṃ itthattāyā'ti pajānāti'ti.

泰: (...ใจทั้งในธรรมารมณ์ ทั้งในมนวิญญาน ทั้งในมนสัมผัส...มนสัมผัส...)

英: "He grows disenchanted with the intellect, disenchanted with ideas, disenchanted with consciousness at the intellect, disenchanted with contact at the intellect. And whatever there is that arises in dependence on contact at the intellect, experienced as pleasure, pain or neither-pleasure-nor-pain: He grows disenchanted with that too. Disenchanted, he becomes dispassionate. Through dispassion, he is fully released. With full release, there is the knowledge, 'Fully released.' He discerns that 'Birth is ended, the holy life fulfilled, the task done. There is nothing further for this world.'"

漢: 他厭離於意，厭離於法，厭離意識，厭離意觸，厭離依賴於意觸所生起者——樂、苦、不樂不苦受。厭離故離欲，離欲故遍解脫，遍解脫故自證：『遍解脫了。』他也自知：『我生已盡、梵行已立、所作已作、不受後有。』

14.巴: Idamavoca bhagavā. Attamanā te bhikkhū bhagavato bhāsitaṃ abhinandaṃ. Imasmiñca pana veyyākaraṇasmim bhaññamāne tassa bhikkhusahassassa anupādāya āsavehi cittāni vimuccimsūti.

泰: พระผู้มีพระภาคได้ตรัสไวยากรณ์ภิกษุเหล่านั้น ต่างชื่นชมยินดีภิกษุของพระผู้มีพระภาค ก็แหละเมื่อพระองค์ได้ตรัสไวยากรณ์ภิกษุนี้ อยู่ ภิกษุ ๑,๐๐๐ รูปนั้น ต่างมีจิตหลุดพ้นจากอาสวะ เพราะไม่ถือมั่น ดังนี้แล ฯ

英: That is what the Blessed One said. Gratified, the monks delighted at his words. And while this explanation was being given, the hearts of the 1,000 monks, through no clinging (not being sustained), were fully released from fermentation/effluents.

漢: 世尊如是說已，比丘們歡喜、隨喜於世尊之所說。在講解時，這千位比丘，於諸有漏，心得解脫。

◎資料說明 (Data Source) :

巴: **Tipiṭaka Studies in Theravāda Buddhasāsana,**

<http://studies.worldtipitaka.org/tipitaka/13S4/1/1.1/1.1.3/1.1.3.6>

泰: <http://www.84000.org/tipitaka/pitaka2/v.php?B=18&A=378&Z=403>

03

英: **Thanissaro Bhikkhu**,
<http://www.accesstoinsight.org/tipitaka/sn/sn35/sn35.028.than.html>

漢: 林崇安教授 (Chung-An Lin) 譯漢。

巴: Pañcavaggiyakathā (Anatta-lakkhana Sutta)

泰:อนัตตลักษณะสูตร

英: The Discourse on the Not-self Characteristic

漢: 無我相經

1.巴:Atha kho bhagavā pañcavaggiye bhikkhū āmantesi—

泰: (ทรงแสดงอนัตตลักษณะสูตร)

ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาครับสั่งกะพระปัญจวัคคีย์ว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย

英: I have heard that on one occasion the Blessed One was staying at Varanasi in the Game Refuge at Isipatana. There he addressed the group of five monks:

漢: 如是我聞：一時，世尊在波羅奈仙人墜處的鹿野苑。在那裏，他對五比丘說：

2.巴: "Rūpaṃ, bhikkhave, anattā. Rūpañca hi daṃ, bhikkhave, attā abhaviṣṣa, nayidaṃ rūpaṃ ābādhāya saṃvatteyya, labbheṭṭha ca rūpe— 'evaṃ me rūpaṃ hotu, evaṃ me rūpaṃ mā ahoṣī'ti. Ya smā ca kho, bhikkhave, rūpaṃ anattā, tasmā rūpaṃ ābādhāya saṃvattati, na ca labbhati rūpe— 'evaṃ me rūpaṃ hotu, evaṃ me rūpaṃ mā ahoṣī'ti.

泰: รูปเป็นอนัตตา ดูกรภิกษุทั้งหลาย ถ้ารูปนี้จักได้เป็นอัตตาแล้วรูปนี้ไม่พึงเป็นเพื่ออาหาร และบุคคลพึงได้ในรูปว่า รูปของเราจึงเป็นอย่างนี้เกิด รูปของเราอย่าได้เป็นอย่างนั้นเลย. ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็เพราะรูปเป็นอนัตตา ฉะนั้นรูปจึงเป็นไปเพื่ออาหาร และบุคคลย่อมไม่ได้ในรูปว่ารูปของเราจึงเป็นอย่างนี้เกิด รูปของเราอย่าได้เป็นอย่างนั้นเลย.

英: "Form, monks, is not self. If form were the self, this form would not lend itself to disease. It would be possible [to say] with regard to form, 'Let this form be thus. Let this form not be thus.' But precisely because form is not self, form lends itself to disease. And it is not possible [to say] with regard to form, 'Let this form be thus. Let this form not be thus.'

漢: 「比丘們！色非我。若色是我，色不會讓自己受苦。它對色將說：『讓色這樣。讓色不要這樣。』然而正因為色非我，色自己受苦；並對色不能說：『讓色這樣。讓色不要這樣。』

3.巴: Vedanā anattā. Vedanā ca hi daṃ, bhikkhave, attā abhaviṣṣa, nayidaṃ vedanā ābādhāya saṃvatteyya, labbheṭṭha ca vedanāya— 'evaṃ me vedanā hotu, evaṃ me vedanā mā ahoṣī'ti. Ya smā ca kho, bhikkhave, vedanā anattā, tasmā vedanā ābādhāya saṃvattati, na ca labbhati vedanāya— 'evaṃ me vedanā hotu, evaṃ me vedanā mā ahoṣī'ti.

泰: เวทนาเป็นอนัตตา ดูกรภิกษุทั้งหลาย ถ้าเวทนานี้จักได้เป็นอัตตาแล้ว

เวทนาไม่พึง เป็นไปเพื่ออาหาร และบุคคลพึงได้ในเวทนาว่า เวทนาของเราจะเป็นอย่างนี้เกิด เวทนาของเราจะอย่าได้เป็นอย่างนั้นเลย. ดุรภิกษุทั้งหลาย ก็เพราะเวทนาเป็นอนัตตา ฉะนั้น เวทนาจึงเป็นไปเพื่ออาหาร และบุคคลย่อมไม่ได้ในเวทนาว่า เวทนาของเรา จะเป็นอย่างนั้นเกิด เวทนา ของเราอย่าได้เป็นอย่างนั้นเลย.

英: "Feeling is not self..."

漢: 受非我。.....

4.巴: Saññā anattā. Saññā ca hidam, bhikkhave, attā abhaviṣṣa, nayidaṃ saññā ābādhāya saṃvatteyya, labbheṭṭha ca saññāya— 'evaṃ me saññā hotu, evaṃ me saññā mā ahoṣī'ti. Yaṃ ca kho, bhikkhave, saññā anattā, tasmā saññā ābādhāya saṃvattati, na ca labbhati saññāya— 'evaṃ me saññā hotu, evaṃ me saññā mā ahoṣī'ti.

泰: สัญญาเป็นอนัตตา ดุรภิกษุทั้งหลาย ถ้าสัญญานี้จักได้เป็น อัตตาแล้ว สัญญาไม่พึงเป็นไปเพื่ออาหาร และบุคคลพึงได้ในสัญญาว่า สัญญาของเราจะเป็นอย่างนี้เกิด สัญญาของเราอย่าได้เป็นอย่างนั้นเลย. ดุรภิกษุทั้งหลาย ก็เพราะสัญญาเป็นอนัตตา ฉะนั้น สัญญาจึงเป็นไปเพื่ออาหาร และบุคคลย่อมไม่ได้ในสัญญาว่า สัญญาของเรา จะเป็นอย่างนี้เกิด สัญญาของเรา อย่าได้เป็นอย่างนั้นเลย.

英: "Perception is not self..."

漢: 想非我。.....

5.巴: Saṅkhārā anattā. Saṅkhārā ca hidam, bhikkhave, attā abhaviṣṣaṃsu, nayidaṃ saṅkhārā ābādhāya saṃvatteyyuṃ, labbheṭṭha ca saṅkhāresu— 'evaṃ me saṅkhārā hontu, evaṃ me saṅkhārā mā ahesun'ti. Yaṃ ca kho, bhikkhave, saṅkhārā anattā, tasmā saṅkhārā ābādhāya saṃvattanti, na ca labbhati saṅkhāresu— 'evaṃ me saṅkhārā hontu, evaṃ me saṅkhārā mā ahesun'ti.

泰: สังขารทั้งหลายเป็นอนัตตา ดุรภิกษุทั้งหลาย ถ้าสังขารเหล่านี้จักได้เป็น อัตตาแล้ว สังขารเหล่านี้ไม่พึงเป็นไปเพื่ออาหารและบุคคลพึงได้ในสังขารทั้งหลายว่า สังขารทั้งหลายของเราจะเป็นอย่างนี้เกิดสังขารทั้งหลายของเราอย่าได้เป็นอย่างนั้นเลย. ดุรภิกษุทั้งหลาย เพราะสังขารทั้งหลายเป็นอนัตตา ฉะนั้น สังขารทั้งหลายจึงเป็นไปเพื่ออาหาร และบุคคลย่อมไม่ได้ในสังขารทั้งหลายว่า สังขารทั้งหลายของเรา จะเป็นอย่างนี้เกิด สังขารทั้งหลายของเราอย่าได้ เป็นอย่างนั้นเลย.

英: "[Mental] fabrications are not self..."

漢: 行(心理的造作)非我。.....

6.巴: Viññāṇaṃ anattā. Viññāṇaṃ ca hidam, bhikkhave, attā abhaviṣṣa, nayidaṃ viññāṇaṃ ābādhāya saṃvatteyya, labbheṭṭha ca viññāṇe— 'evaṃ me viññāṇaṃ hotu, evaṃ me viññāṇaṃ mā ahoṣī'ti. Yaṃ ca kho, bhikkhave, viññāṇaṃ anattā, tasmā viññāṇaṃ ābādhāya saṃvattati, na ca labbhati viññāṇe— 'evaṃ me viññāṇaṃ hotu, evaṃ me viññāṇaṃ mā ahoṣī'ti.

泰: วิญญาณเป็นอนัตตา ดุรภิกษุทั้งหลาย ถ้าวิญญาณนี้จักได้เป็น

อึดตาแล้ว วิญญาณนี้ไม่พึงเป็นไปเพื่ออาพาธ และบุคคลพึงได้ในวิญญาณว่า
วิญญาณของเราจะเป็นอย่างนี้เกิด วิญญาณของเราอย่าได้เป็นอย่างนั้นเลย
ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็เพราะวิญญาณเป็นอนัตตา ฉะนั้น วิญญาณจึงเป็นไปเพื่อ
อาพาธ และบุคคลย่อมไม่ได้ในวิญญาณว่า วิญญาณของเราจะเป็นอย่างนี้เกิด
วิญญาณของเราอย่าได้เป็นอย่างนั้นเลย.

英: "Consciousness is not self. If consciousness were the self, this
consciousness would not lend itself to dis-ease. It would be possible
[to say] with regard to consciousness, 'Let my consciousness be thus.
Let my consciousness not be thus.' But precisely because
consciousness is not self, consciousness lends itself to dis-ease. And
it is not possible [to say] with regard to consciousness, 'Let my
consciousness be thus. Let my consciousness not be thus.'

漢: 識非我。若識是我，識不會讓自己受苦。它對識將說：『讓識這樣。讓識不要
這樣。』然而正因為識非我，識自己受苦；並對識不能說：『讓識這樣。讓識
不要這樣。』」

7.巴: Taṃ kiṃ maññatha, bhikkhave, rūpaṃ niccaṃ vā aniccaṃ vā"ti?
"Aniccaṃ, bhante". "Yaṃ panāniccaṃ dukkhaṃ vā taṃ sukhaṃ vā"ti?
"Dukkhaṃ, bhante". "Yaṃ panāniccaṃ dukkhaṃ
vipariṇāmadhammaṃ, kallaṃ nu taṃ samanupassitum— etaṃ
mama, esohamasmi, eso me attā"ti? "No hetam, bhante".

泰: (ตรัสถามความเห็นของพระปัญจวัคคีย์)

พระผู้มีพระภาคตรัสถามว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอสำคัญความนั้นเป็นใจน
รูปเที่ยงหรือไม่เที่ยง? พระปัญจวัคคีย์ทูลว่า ไม่เที่ยง พระพุทธเจ้าข้า.

ภ. ก็สิ่งใดไม่เที่ยง สิ่งนั้นเป็นทุกข์หรือเป็นสุขเล่า?

ป. เป็นทุกข์ พระพุทธเจ้าข้า.

ภ. ก็สิ่งใดไม่เที่ยง เป็นทุกข์ มีความแปรปรวนเป็นธรรมดา ควรหรือจะตามเห็นสิ่ง
นั้นว่า นั้นของเรา นั้นเป็นเรา นั้นเป็นตนของเรา?

ป. ข้อนั้น ไม่ควรเลย พระพุทธเจ้าข้า.

英: What do you think, monks — Is form constant or inconstant?"
"Inconstant, lord."

"And is that which is inconstant easeful or stressful?"

"Stressful, lord."

"And is it fitting to regard what is inconstant, stressful, subject to
change as: 'This is mine. This is my self. This is what I am'?"

"No, lord."

漢: 「比丘們！於意云何？色是常或無常耶？」「無常，世尊！」

「那麼，凡無常者是不苦還是苦？」「是苦，世尊！」

「那麼，把無常、苦、變易者執為『此是我所。此是我。此是余之我』適合
嗎？」「不適合，世尊！」

8.巴: "Vedanā niccā vā aniccā vā"ti? "Aniccā, bhante". "Yaṃ
panāniccaṃ dukkhaṃ vā taṃ sukhaṃ vā"ti? "Dukkhaṃ, bhante".
"Yaṃ panāniccaṃ dukkhaṃ vipariṇāmadhammaṃ, kallaṃ nu taṃ
samanupassitum— etaṃ mama, esohamasmi, eso me attā"ti? "No
hetam, bhante".

泰:ภ. เวทนาเที่ยงหรือไม่เที่ยง?

ป. ไม่เที่ยง พระพุทธเจ้าข้า.

ภ. ก็สิ่งใดไม่เที่ยง สิ่งนั้นเป็นทุกข์หรือเป็นสุขเล่า?

ป. เป็นทุกข์ พระพุทธเจ้าข้า.

ภ. ก็สิ่งใดไม่เที่ยง เป็นทุกข์ มีความแปรปรวนเป็นธรรมดา ควรหรือจะตามเห็นสิ่งนั้นว่า นั้นของเรา นั้นเป็นเรา นั้นเป็นตนของเรา?

ป. ข้อนั้นไม่ควรเลย พระพุทธเจ้าข้า.

英: "...Is feeling constant or inconstant?" "Inconstant, lord."...

漢: 「.....受是常或是無常?」 「無常, 世尊!」.....

9.巴: "Saññā niccā vā aniccā vā"ti? "Aniccā, bhante". "Yaṃ panāniccaṃ dukkhaṃ vā taṃ sukhaṃ vā"ti? "Dukkhaṃ, bhante". "Yaṃ panāniccaṃ dukkhaṃ vipariṇāmadhammaṃ, kallaṃ nu taṃ samanupassituṃ— etaṃ mama, esohamasmi, eso me attā"ti? "No hetuṃ, bhante".

泰:ภ. สัญญาเที่ยงหรือไม่เที่ยง?

ป. ไม่เที่ยง พระพุทธเจ้าข้า.

ภ. ก็สิ่งใดไม่เที่ยง สิ่งนั้นเป็นทุกข์หรือเป็นสุขเล่า?

ป. เป็นทุกข์ พระพุทธเจ้าข้า.

ภ. ก็สิ่งใดไม่เที่ยง เป็นทุกข์ มีความแปรปรวนเป็นธรรมดา ควรหรือจะตามเห็นสิ่งนั้นว่า นั้นของเรา นั้นเป็นเรา นั้นเป็นตนของเรา?

ป. ข้อนั้นไม่ควรเลย พระพุทธเจ้าข้า.

英: "...Is perception constant or inconstant?" "Inconstant, lord."...

漢: 「.....想是常或是無常?」 「無常, 世尊!」.....

10.巴: "Saṅkhārā niccā vā aniccā vā"ti? "Aniccā, bhante". "Yaṃ panāniccaṃ dukkhaṃ vā taṃ sukhaṃ vā"ti? "Dukkhaṃ, bhante". "Yaṃ panāniccaṃ dukkhaṃ vipariṇāmadhammaṃ, kallaṃ nu taṃ samanupassituṃ— etaṃ mama, esohamasmi, eso me attā"ti? "No hetuṃ, bhante".

泰:ภ. สังขารทั้งหลายเที่ยงหรือไม่เที่ยง?

ป. ไม่เที่ยง พระพุทธเจ้าข้า.

ภ. ก็สิ่งใดไม่เที่ยง สิ่งนั้นเป็นทุกข์หรือเป็นสุขเล่า?

ป. เป็นทุกข์ พระพุทธเจ้าข้า.

ภ. ก็สิ่งใดไม่เที่ยง เป็นทุกข์ มีความแปรปรวนเป็นธรรมดา ควรหรือจะตามเห็นสิ่งนั้นว่า นั้นของเรา นั้นเป็นเรา นั้นเป็นตนของเรา?

ป. ข้อนั้นไม่ควรเลย พระพุทธเจ้าข้า.

英: "...Are fabrications constant or inconstant?"

"Inconstant, lord."...

漢: 「.....行是常或是無常?」 「無常, 世尊!」.....

11.巴: "Viññāṇaṃ niccaṃ vā aniccaṃ vā"ti? "Aniccaṃ, bhante". "Yaṃ panāniccaṃ dukkhaṃ vā taṃ sukhaṃ vā"ti? "Dukkhaṃ, bhante". "Yaṃ panāniccaṃ dukkhaṃ vipariṇāmadhammaṃ, kallaṃ nu taṃ

samanupassitum— etaṃ mama, esohamasmi, eso me attā"ti? "No hetam, bhante".

泰:ภ. วิญญาณเที่ยงหรือไม่เที่ยง? ป. ไม่เที่ยง พระพุทธเจ้าข้า.

ภ. ก็สิ่งใดไม่เที่ยง เป็นทุกข์หรือเป็นสุขเล่า? ป. เป็นทุกข์ พระพุทธเจ้าข้า.

ภ. ก็สิ่งใดไม่เที่ยง เป็นทุกข์ มีความแปรปรวนเป็นธรรมดา ควรหรือจะตามเห็นสิ่งนั้นว่า นั่นของเรา นั่นเป็นเรา นั่นเป็นตนของเรา? ป. ข้อนั้นไม่ควรเลย พระพุทธเจ้าข้า.

英: "What do you think, monks — Is consciousness constant or inconstant?" "Inconstant, lord." "And is that which is inconstant easeful or stressful?" "Stressful, lord." "And is it fitting to regard what is inconstant, stressful, subject to change as: 'This is mine. This is my self. This is what I am'?" "No, lord."

漢: 「……識是常或無常耶?」 「無常, 世尊!」

「那麼, 凡無常者是不苦還是苦?」 「是苦, 世尊!」

「那麼, 把無常、苦、變易者執為『此是我所。此是我。此是余之我』適合嗎?」 「不適合, 世尊!」

12.巴: "Tasmātiha, bhikkhave, yaṃ kiñci rūpaṃ atītānāgatapaccuppannaṃ ajjhattaṃ vā bahiddhā vā oḷārikaṃ vā sukhumaṃ vā hīnaṃ vā paṇitaṃ vā yaṃ dūre santike vā, sabbaṃ rūpaṃ— netam mama, nesohamasmi, na meso attāti— evametam yathābhūtaṃ sammappaññāya daṭṭhabbam.

泰: (ตรัสให้พิจารณาโดยยถาภูตญาณทัสสนะ)

พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนั้นแล รูปร่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นอดีต อนาคต และปัจจุบัน ภายในหรือภายนอก หยาบหรือละเอียด เลวหรือ ประณีต ไกลหรือใกล้ ทั้งหมดก็เป็นแต่สักว่ารูป เธอทั้งหลายพึงเห็นรูปร่างนั้นด้วยปัญญาอันชอบ ตามเป็นจริงอย่างนี้ว่า นั่นไม่ใช่ของเรา นั่นไม่เป็นเรา นั่นไม่ใช่ตนของเรา.

英: "Thus, monks, any body whatsoever that is past, future, or present; internal or external; blatant or subtle; common or sublime; far or near: every body is to be seen as it actually is with right discernment as: 'This is not mine. This is not my self. This is not what I am.'

漢: 是故, 比丘們! 凡是色, 無論是過去、未來、現在, 若內若外, 若粗若細, 若勝若劣, 若遠若近, 如是諸色須如實知見: 『此非我所。此非我。此非余之我。』

13.巴: Yā kāci vedanā atītānāgatapaccuppannā ajjhattaṃ vā bahiddhā vā oḷārikā vā sukhumā vā hīnā vā paṇitā vā yā dūre santike vā, sabbā vedanā— netam mama, nesohamasmi, na meso attāti— evametam yathābhūtaṃ sammappaññāya daṭṭhabbam.

泰:เวทนาอย่างใดอย่างหนึ่ง ที่เป็นอดีต อนาคต และปัจจุบัน ภายในหรือภายนอก หยาบหรือละเอียด เลวหรือประณีต ไกลหรือใกล้ ทั้งหมดก็เป็นแต่สักว่าเวทนา เธอทั้งหลาย พึงเห็นเวทนานั้นด้วยปัญญาอันชอบ ตามเป็นจริงอย่างนี้ว่า นั่นไม่ใช่ของเรา นั่นไม่เป็นเรา นั่นไม่ใช่ตนของเรา.

英: "Any feeling whatsoever...

漢: 凡是受……

14.巴: **Yā kāci saññā atitānāgatapaccuppannā ajjhataṃ vā bahiddhā vā oḷārikā vā sukhumā vā hīnā vā paṇitā vā yā dūre santike vā, sabbā saññā— netamaṃ mama, nesohamasmi, na meso attāti— evametamaṃ yathābhūtaṃ sammappaññāya daṭṭhabbamaṃ.**

泰: สัมมัญญาอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นอดีต อนาคต และปัจจุบัน ภายในหรือภายนอก หยาบหรือละเอียด เลวหรือประณีต โกลหรือใกล้ ทั้งหมดก็เป็นแต่สักว่าเวทนา เธอทั้งหลายพึงเห็นสัมมัญญานั้นด้วยปัญญาอันชอบ ตามเป็นจริงอย่างนี้ว่า นั่นไม่ใช่ของเรา นั่นไม่เป็นเรา นั่นไม่ใช่ตนของเรา.

英: "Any perception whatsoever..."

漢: 凡是想.....

15.巴: **Ye keci saṅkhārā atitānāgatapaccuppannā ajjhataṃ vā bahiddhā vā oḷārikā vā sukhumā vā hīnā vā paṇitā vā ye dūre santike vā, sabbe saṅkhārā— netamaṃ mama, nesohamasmi, na meso attāti— evametamaṃ yathābhūtaṃ sammappaññāya daṭṭhabbamaṃ.**

泰: สังขารทั้งหลายอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นอดีต อนาคต และปัจจุบัน ภายในหรือภายนอก หยาบหรือละเอียด เลวหรือประณีต โกลหรือใกล้ ทั้งหมดก็เป็นแต่สักว่าสังขาร เธอทั้งหลาย พึงเห็นสังขารนั้นด้วยปัญญาอันชอบ ตามเป็นจริงอย่างนี้ว่า นั่นไม่ใช่ของเรา นั่นไม่เป็นเรา นั่นไม่ใช่ตนของเรา.

英: "Any fabrications whatsoever..."

漢: 凡是行.....

16.巴: **Yaṃ kiñci viññāṇaṃ atitānāgatapaccuppannaṃ ajjhataṃ vā bahiddhā vā oḷārikaṃ vā sukhumaṃ vā hīnaṃ vā paṇitaṃ vā yaṃ dūre santike vā, sabbamaṃ viññāṇaṃ— netamaṃ mama, nesohamasmi, na meso attāti— evametamaṃ yathābhūtaṃ sammappaññāya daṭṭhabbamaṃ.**

泰: วิญญาณอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นอดีต อนาคต และปัจจุบัน ภายในหรือภายนอก หยาบหรือละเอียด เลวหรือประณีต โกลหรือใกล้ ทั้งหมดก็เป็นแต่สักว่าวิญญาณ เธอทั้งหลายพึงเห็นวิญญาณนั้นด้วยปัญญาอันชอบ ตามเป็นจริงอย่างนี้ว่า นั่นไม่ใช่ของเรา นั่นไม่เป็นเรา นั่นไม่ใช่ตนของเรา.

英: "Any consciousness whatsoever that is past, future, or present; internal or external; blatant or subtle; common or sublime; far or near: every consciousness is to be seen as it actually is with right discernment as: 'This is not mine. This is not my self. This is not what I am.'

漢: 凡是識，無論過去、未來、現在，若內若外，若粗若細，若勝若劣，若遠若近，如是諸色須如實知見：『此非我所。此非我。此非余之我。』

17.巴: **Evamaṃ passaṃ, bhikkhave, sutavā ariyasāvako rūpasmiṃpi nibbindati, vedanāyapi nibbindati, saññāyapi nibbindati, saṅkhāresupi nibbindati, viññāṇasmimpi nibbindati; nibbindamaṃ virajjati; virāgā vimuccati; vimuttasmiṃ vimuttamiti ṅāṇaṃ hoti, 'khiṇā jāti, vusitaṃ brahmacariyaṃ, kataṃ karaṇiyaṃ, nāparaṃ itthattāyā'ti pajānāti'ti.**

泰: ดูกรภิกษุทั้งหลาย อริยสาวกผู้ได้ฟังแล้ว เห็นอยู่อย่างนี้ ย่อมเบื่อหน่ายแม้ในรูป

ยอมเมื่อหน่ายแม่ในเวทนา ย่อมเมื่อหน่ายแม่ในสัญญา ย่อมเมื่อหน่ายแม่ในสังขารทั้งหลาย ย่อมเมื่อหน่ายแม่ในวิญญูณ เมื่อเบื่อหน่าย ย่อมสิ้นกำหนด เพราะสิ้นกำหนด จิตก็พ้น เมื่อจิตพ้นแล้ว ก็รู้วาพ้นแล้ว อริยสาวกนั้นทราบชัดว่าชาติสิ้นแล้ว พรหมจรรย์ได้อยู่จบแล้ว กิจที่ควรทำได้ทำเสร็จแล้ว กิจอื่นอีกเพื่อความเป็นอย่างนี้มิได้มี.

英: "Seeing thus, the well-instructed disciple of the noble ones grows disenchanted with the body, disenchanted with feeling, disenchanted with perception, disenchanted with fabrications, disenchanted with consciousness. Disenchanted, he becomes dispassionate. Through dispassion, he is fully released. With full release, there is the knowledge, 'Fully released.' He discerns that 'Birth is ended, the holy life fulfilled, the task done. There is nothing further for this world.'"

漢: 多聞聖弟子如是厭離色、厭離受、厭離想、厭離行、厭離識。厭離故離欲，離欲故遍解脫，遍解脫故自證：『遍解脫了。』他也自知：『我生已盡、梵行已立、所作已作、不受後有。』」

18.巴: **Idamavoca bhagavā. Attamanā pañcavaggiyā bhikkhū bhagavato bhāsitaṃ abhinanduntī. Imasmiñca pana veyyākaraṇasmim bhaññamāne pañcavaggiyānaṃ bhikkhūnaṃ anupādāya āsavehi cittāni vimuccimṣu. Tena kho pana samayena cha loke arahanto honti. Pañcavaggiyakathā niṭṭhitā. Paṭhamabhāṇavāro.**

泰: พระผู้มีพระภาคได้ตรัสพระสูตรนี้แล้ว พระปัญจวัคคีย์มีใจยินดี เพลิดเพลิน ภาษิตของผู้มีพระภาค. ก็แลเมื่อพระผู้มีพระภาคตรัสไวยากรณ์ภาษิตนี้อยู่ จิตของพระปัญจวัคคีย์ พ้นแล้วจากอาสวะทั้งหลาย เพราะไม่ถือมัน. อนัตตลักขณสูตร จบ ครั้งนั้น มีพระอรหันต์เกิดขึ้นในโลก ๖ องค์. ปฐมภาณวาร จบ

英: **That is what the Blessed One said. Gratified, the group of five monks delighted at his words. And while this explanation was being given, the hearts of the group of five monks, through not clinging (not being sustained), were fully released from fermentation/effluents.**

漢: 世尊如是說已，五比丘歡喜、隨喜於世尊之所說。在講解時，這五比丘於諸有漏，心得解脫。

◎資料說明 (Data Source) :

巴: **Tipiṭaka Studies in Theravāda Buddhasāsana, 1.6 Pañcavaggiyakathā,**

<http://studies.worldtipitaka.org/tipitaka/3V/1/1.6>

泰: **<http://84000.org/tipitaka/pitaka1/v.php?B=04&A=479&Z=575>**

英: **Thanissaro Bhikkhu,**

[http://www.abuddhistlibrary.com/Buddhism/B%20-](http://www.abuddhistlibrary.com/Buddhism/B%20-%20Theravada/Suttas%20I/The%20Anattalakkha%20Sutta/SN%20XXII_59%20Anattalakkhana%20Sutta.htm)

[%20Theravada/Suttas%20I/The%20Anattalakkha%20Sutta/SN%20XXII_59%20Anattalakkhana%20Sutta.htm](http://www.abuddhistlibrary.com/Buddhism/B%20-%20Theravada/Suttas%20I/The%20Anattalakkha%20Sutta/SN%20XXII_59%20Anattalakkhana%20Sutta.htm)

漢: 林崇安教授 (Chung-An Lin) 譯漢。

《內觀雜誌》

行政院新聞局登記證局版北市誌字第 313 號

1995 年 10 月 1 日創刊

發行人：李雪卿

編輯：內觀雜誌編輯組

宗旨：弘揚佛法的義理和介紹內觀法門

聯絡：320 中壢市郵政信箱 9-110

網站：www.insights.org.tw

<http://140.115.120.165/forest/>

